

Универзитет у Београду
Факултет политичких наука
Београд, 16. септембар 2024.

На седници Одељења за међународне студије која је одржана 29. августа 2024. године предложена је Комисија за оцену подобности за јавну одбрану завршног рада на мастер академским студијама Мир безбедност и развој (MA Peace Security and Development) кандидаткиње Иване Николић под називом “The Staro Sajmiste concentration camp and Serbia’s ontological security” у саставу проф. др Филип Ејдус (ментор), доц. др Marko Kovačević, и Асис. МА Тијана Речевић. Након прегледаног завршног рада Комисија усваја следећи

ИЗВЕШТАЈ

Мастер рад Иване Николић под називом “The Staro Sajmiste concentration camp and Serbia’s ontological security” писан је на 63 стране. Рад се састоји из седам поглавља и библиографије.

Главни истраживачки циљ ове тезе је да објасни зашто Србија није успела да на адекватан начин обележи страдање у концентрационом логору Старо Сајмиште и призна јединствено страдање Јевреја и Рома током Другог светског рата. Поред тога, теза има за циљ да пружи препоруке, како широј јавности тако и стручној јавности, које би могле помоћи у унапређењу садашњег стања Меморијалног центра „Старо Сајмиште“. Главно истраживачко питање ове тезе је: Зашто Србија није успела да на адекватан начин обележи страдање у концентрационом логору Старо Сајмиште и призна јединствено страдање Јевреја и Рома током Другог светског рата? Теза тврди да је психолошки одбрамбени механизам порицања оно што је спречавало успостављање адекватног меморијала и пуно признавање Холокауста као посебног догађаја.

Рад је подељен у седам целина. У уводу се представља проблематика износи главно истраживачко питање и хипотезе, најављује теоријски оквир и методологија рада. У другом поглављу прави се критички преглед литературе. Овде се разматра релевантна академска литература пре свега о Холокаусту у Србији. Овај преглед литературе показује да је сећање на логор Старо Сајмиште и Холокауст у Србији дуго било политички инструментализовано и друштвено маргинализовано. Иако се у српском дискурсу тврди да су све жртве једнако важне, у пракси се српске жртве стављају у први план, што је довело до тога да Холокауст никада није третиран као посебан догађај, већ као део српског страдања. Ова теза жели да допринесе расправи о Холокаусту у Србији увођењем концепта порицања, који до сада није коришћен у академским радовима да објасни став Србије према Старом Сајмишту и Холокаусту уопште. Треће поглавље се бави методологијом рада која је квалитативна и заснива се на методи студије случаја. Осим тога разматрају се и типови извора, временски оквир и ограничења. Четврто поглавље се односи на теоријски оквир рада. У овом делу ауторка дискутује четири концепта. Најпре то је култура сећања и колективно сећање односно заборав. Други теоријски концепт тиче се онтолошке сигурности. Трећи теоријски концепт који се у раду развија јесте концепт мнемонијске сигурности. Коначно, ауторка развија концепт порицања. У петом поглављу ауторка износи емпиријску анализу. Шесто поглавље представља дискусију о одноцу порицања и онтолошке сигурности. Седмо и завршно поглавље износи закључке и препоруке за будућа истраживања.

Укратко, ова теза истражује повезаност између концепата порицања и онтолошке безбедности како би објаснила неадекватно обележавање концентрационог логора Старо Сајмиште и недостатак признања јединственог страдања Јевреја и Рома током Другог светског рата у Србији. Док је порицање често коришћено у академској литератури за објашњење ставова према масовним злочинима, попут геноцида и порицања Холокауста, оно није коришћено за објашњење неспремности једне државе да правилно обележи место огромног страдања и призна да су примарне жртве били неко други, а не њен народ. У том смислу, теза показује да је

порицање, које служи очувању стабилног и сигурног идентитета, оно што спречава правилно обележавање и пуно признање у случају Старог Сајмишта. Такође се тврди да је суочавање са срамном прошлошћу у Србији тешко, јер би то лако могло угрозити идентитет, стабилност, безбедност земље и односе са важним суседима (Хрватска).

Мастер рад показује солидно разумевање теоријских концепата као и способност да се они употребе у емпиријској анализи. Проблематика је добро постављена а аргументација је јасно изложена.

У складу са наведеним, Комисија сматра да је кандидаткиња Ивана Николић у свом раду показала разумевање теме која се истражује, као и да је пружила аргументе у прилог својој тези. На основу наведеног Комисија сматра да завршни рад кандидатакиње Иване Николић под називом “ “The Staro Sajmiste concentration camp and Serbia’s ontological security” испуњава све законом прописане услове за јавну одбрану.

Комисија

Доц. др Марко Ковачевић (председник комисије)

Проф. др Филип Ејдус (ментор)

Асис. МА Тијана Речевић (чланица комисије)